

Přijetí eura Českou republikou očima ČNB

Miroslav Singer
viceguvernér, Česká národní banka

Ministerstvo průmyslu a obchodu
Praha, 22. června 2010

Obsah

- O čem vypovídají analýzy sladěnosti
- Vybrané statistiky o ČR a SR
- Nedávný vývoj v eurozóně

Analýzy sladění (listopad 09) 1/3

- Ukazatele hovořící pro přijetí eura v ČR:
 - ◆ Vysoká míra otevřenosti ekonomiky
 - ◆ Velká obchodní i vlastnická provázanost s eurozónou
 - ◆ Dosažení dlouhodobé konvergence v míře inflace a nominálních úrokových sazbách (v poslední době růst úrokových diferenciálů)
- Oblasti nadále představující rizika makroekonomických nákladů, ale v poslední době náznaky zlepšení:
 - ◆ Rychlá reálná konvergence a další přiblížení tuzemské cenové hladiny k hladině eurozóny (přetrvává odstup)
 - ◆ Korelace cyklu se během krize zvýšila, ale nezvyšuje se pravděpodobnost sladění cyklů do budoucna
 - ◆ Schopnost trhu práce nasát zahraniční pracovní sílu v době růstu a snížit počet zahraničních pracovníků v době hosp. útlumu

Analýzy sladění 2/3

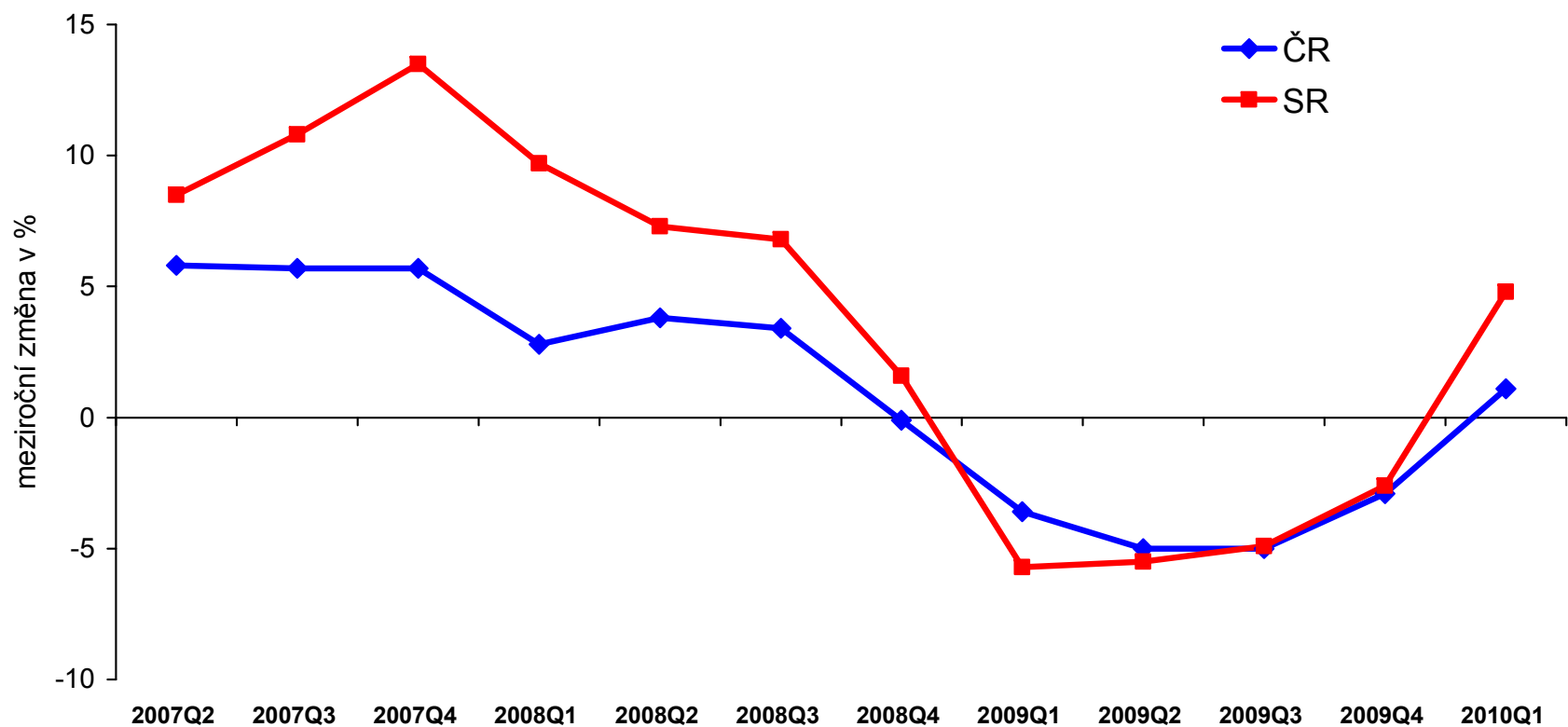
- ◆ Zastavení růstu celkového zdanění práce a růstu poměru minimální mzdy k průměrné mzdě
- ◆ Nominální mzdy: známky pružnosti v posledním období (nikoliv reálné mzdy)
- ◆ Dílčí zlepšení podmínek pro podnikání
- Nepříznivý vývoj z hlediska budoucího přijetí eura:
 - ◆ Výrazné zhoršení výhledu veřejných financí (nárůst strukturálního schodku)
 - ◆ Přetrvávající nejistota na finančních trzích \Rightarrow snížení sladění vývoje měnového kurzu koruny s eurem a sladění výnosů s eurozónou u jednotlivých aktiv finančního trhu
 - ◆ Růst dlouhodobé nezaměstnanosti (existující strukturální problémy byly prohloubeny změnou v oblasti sociálních dávek v roce 2007)

Analýzy sladěnosti 3/3

- Oblasti vykazující problémy z hlediska pružnosti ekonomiky a její schopnosti se přizpůsobit šokům
 - ◆ Nízká a nevyhovující kvalifikace dlouhodobě nezaměstnaných
 - ◆ Vysoké náklady na propouštění z pracovních poměrů na dobu neurčitou (zejména u ukončení pracovních poměrů trvajících krátkou dobu)

V důsledku krize se připravenost ČR na přijetí eura zhoršila; nedochází k výraznému zlepšení fungování a pružnosti hospodářství; přetrvávají problémy v nastavení institucionálního rámce; zhoršuje se vývoj veřejných financí; (klady: reálná konvergence, dílčí zlepšení podnikatelského prostředí) ⇒ nejsou vytvořeny podmínky pro stanovení cílového data pro přijetí eura

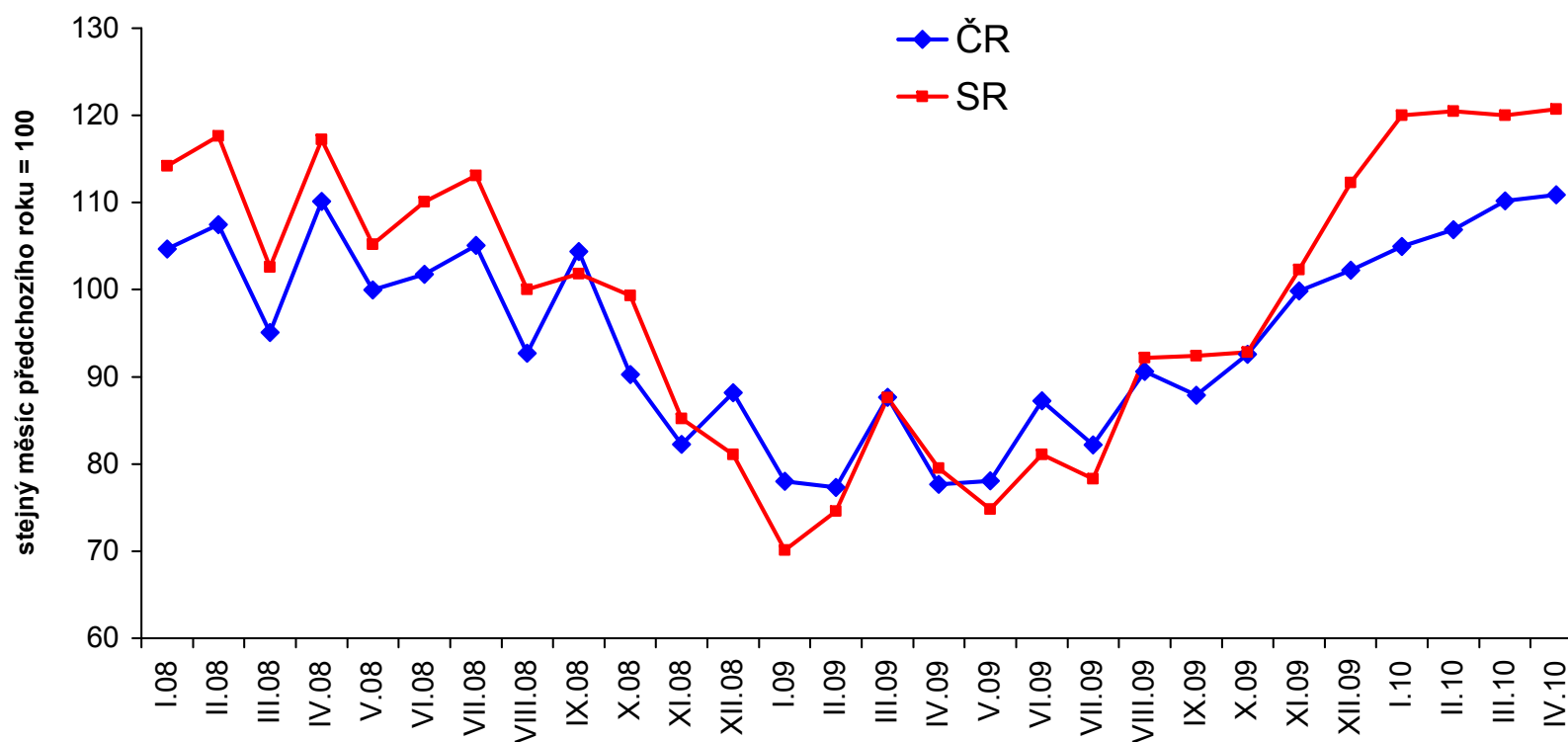
HDP v ČR a SR (meziroční změna v %)

Pramen: Eurostat

K přibližně stejnému poklesu HDP v průběhu krize v obou zemích kleslo tempo růstu v SR z vyšších hodnot

Průmyslová produkce v ČR a SR (stejně období předchozího roku = 100)

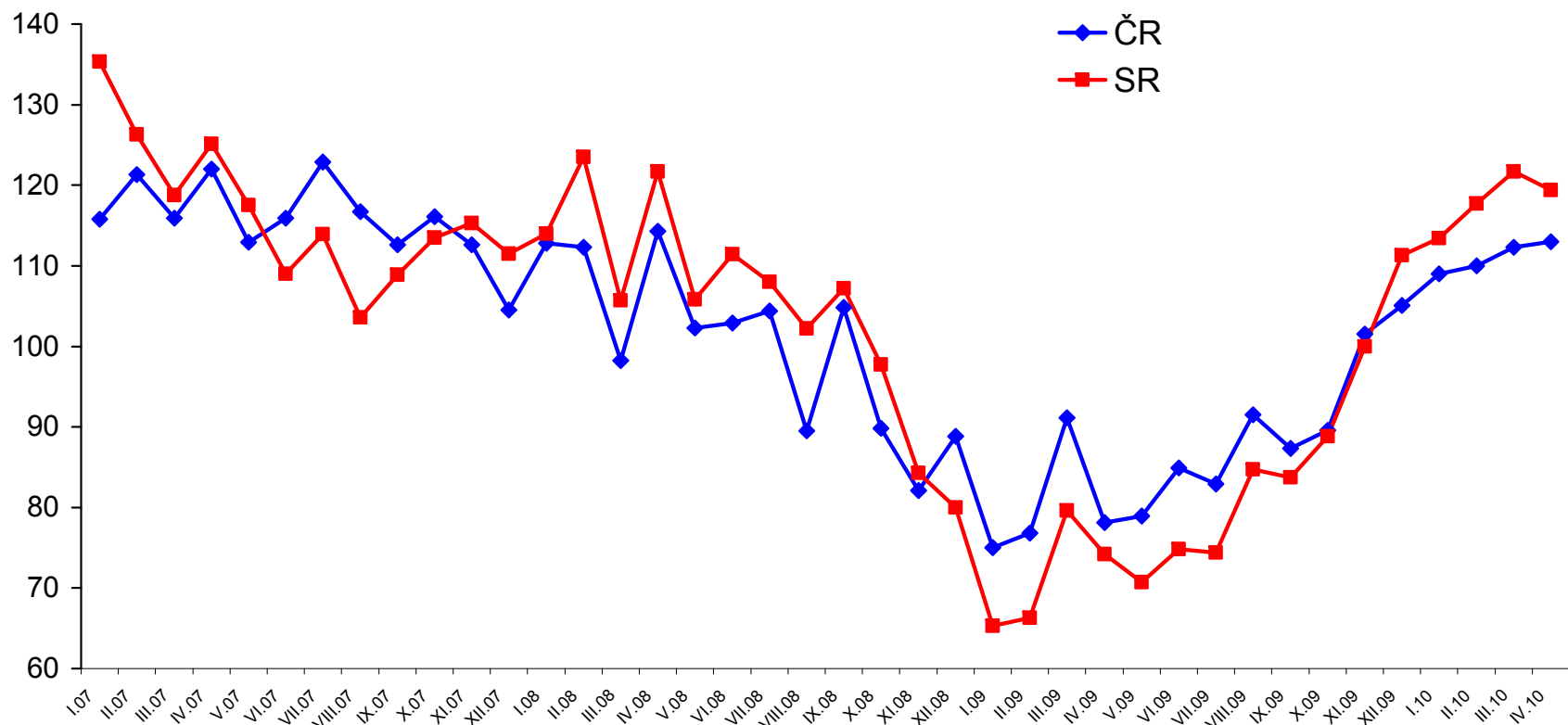

Pramen: ČSÚ a ŠÚSR

Z mírně rychlejšího růstu před krizí se slovenský průmysl vrací k rychlejšímu růstu i v posledním období

Export v ČR a SR

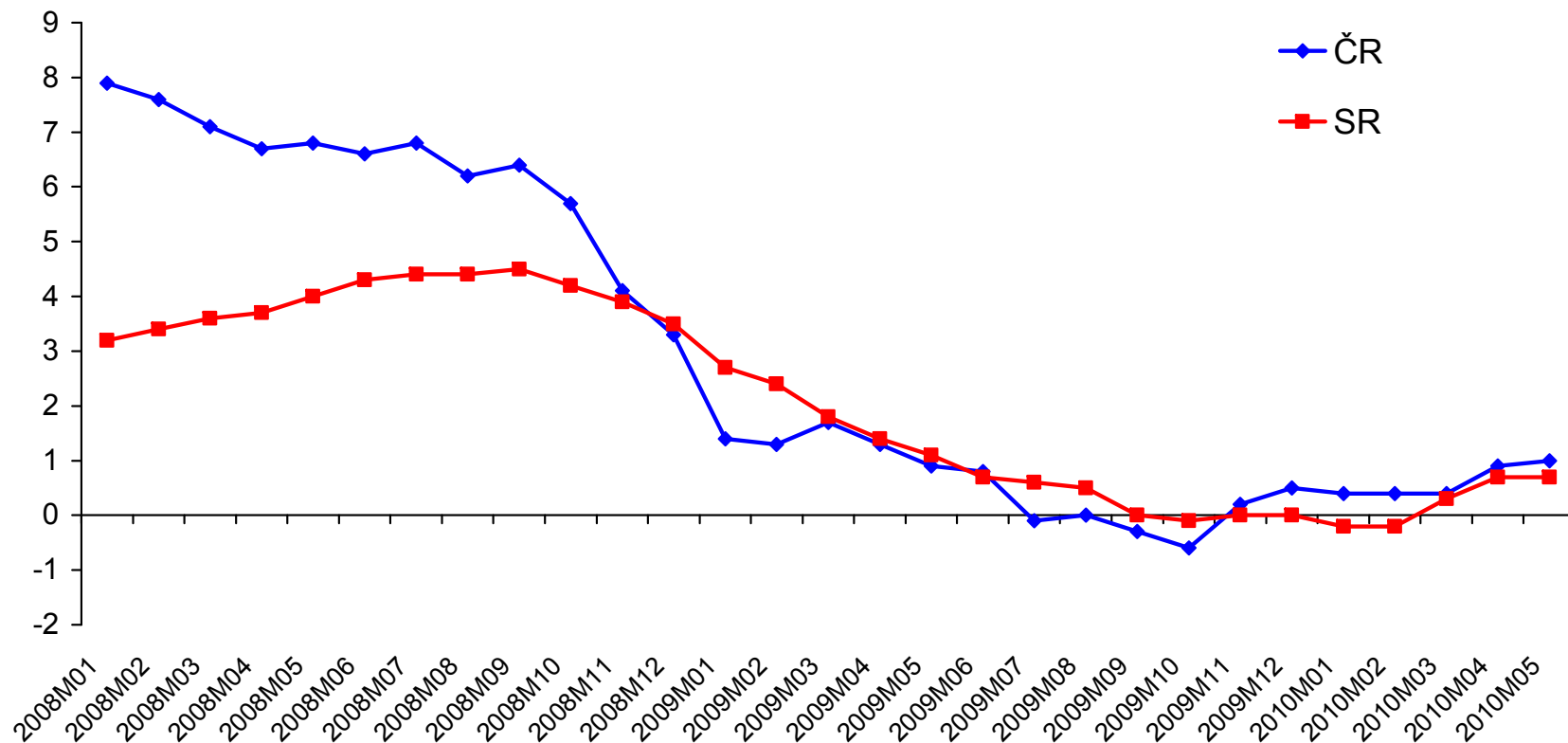
(stejné období předchozího roku = 100)

Pramen: ČSÚ a ŠÚSR

Export ze SR poklesl v krizi více než export z ČR;
v posledních měsících roste o něco rychleji

Inflace v ČR a SR (HICP; meziroční změna v %)

Pramen: Eurostat

Po vypuknutí krize byla meziroční inflace v obou ekonomikách podobná

Eurozóna: víme kam chceme vstoupit?

- Politici problémům nepředcházeli, ale jednali pod tlakem, teprve až když problémy vznikly (často nevhodné reakce)
- Tolerance vůči fiskální nedisciplinovanosti (revize Paktu stability a růstu z poloviny desetiletí) – nyní jako bumerang
- Obraty o 180 stupňů podkopaly důvěryhodnost a reputaci klíčových aktérů eurozóny
- Nákup veřejného dluhu ECB představuje krok k propojení měnové politiky s politikami fiskálními
- Evropským daňovým poplatníkům je dnes vnucována potřeba solidarity; tato solidarita je však falešná

Eurozóna není tím, čím ještě donedávna byla nebo se zdála být

Jak zvýšit důvěryhodnost eurozóny?

- Přestat hledat falešné viníky a přiznat si vlastní spoluzodpovědnost a odpovědnost národních dohledů a regulací
- Zabezpečit dostatečnou míru fiskální disciplíny a koordinace
- Přestat omlouvat nedisciplinovanost členů, kteří vědomě nedodržují pravidla
- Přijmout strukturální reformy, které podníčí dlouhodobou strukturální konvergenci zemí v eurozóně
- Integrovat dohledy na národní úrovni a posílit jejich nezávislost (podřízenost evropským strukturám je velkým rizikem)

Důvěryhodnost eurozóny během krize značně utrpěla a její přitažlivost pro ČR poklesla

Shrnutí

- Česká ekonomika není doposud na přijetí eura připravená – náklady plynoucí z členství v eurozóně by zřejmě byly vyšší než přínosy
- Stávající podoba eurozóny není důvěryhodná – způsob řešení problémů během krize naznačuje nutnost zásadních změn v institucích a v rozhodování
- Pokud nedojde ke změnám, hrozí eurozóně dlouhodobá stagnace nebo přinejlepším pomalý růst
- Přitažlivost eurozóny pro země stojící mimo ni se během krize snížila

Úvahy o přijetí eura nejsou nyní aktuální

Děkuji za pozornost

Miroslav Singer
Česká národní banka
Na příkopě 28
115 03 Praha 1

Miroslav.Singer@cnb.cz
Tel: 224 412 008